

κατασκευασμένος κατὰ τὸ χειρότερο κ' ἐπικινδυνότερο σύστημα — οὔτε καὶ ξέρε με ποιους ὄρους κατασκευάστηκε — ἢ γιὰ νὰ μιλῶ γιὰ τὴ σύμβαση τῶν Τράμ καὶ γιὰ τέτοια ζητήματα· ποῦ ὅμως νὰ βλέπω στρατὸ καὶ στόλο γκρεμισμένο, δικαιοσύνη φοβίμη, ἀσφάλεια τενεκαδένια, λαὸ κακομοιριασμένο, διαφθαμένο, ἀγράμματο, ἀφοῦ ἔχει σχολεῖα καὶ δασκάλους γιὰ τὸ διπλό, Κράτος σαπισμένο πέρα πέρα. Οἱ ὑπουργοὶ μας ἡμᾶς μπορεῖ νὰ μὴν κλέβουν οἱ ἴδιοι ἀπ' τὸν προϋπολογισμὸ ὅπως οἱ ἀρμόδιοι τοῦ τουρκικοῦ γιοφυριοῦ, ἀφοῦ οὔτε ὁ Σκουζὴς, οὔτε ὁ Σιμόπουλος ἔχουν ἀνάγκη νὰ κλέψουν, κλέφτες ὅμως θὰ τοὺς πῶμε, ὅταν κάνουν χάρες στοὺς φίλους των ζημιώνοντας τὸ δημόσιο, κλέφτες ὅταν διορίζουν ἀργομισθοὺς, ἐνῶ ἀπ' τὴν ἄλλη λένε δὲν ἔχουνε χρήματα γιὰ ὅσο θέμε στρατὸ (γιατὶ δὲ δημεύουνε τὰ μοναστήρια κατὰ τὸ παράδειγμα τῆς φιληνάδας μας Ρουμανίας;), κλέφτες ὅταν, ἐνῶ φορολογουνε ἴσα μετὸ κόκκαλο τὸν κόσμον, δὲν τοῦ δίνου καμιὰ δικαιοσύνη καὶ ἀσφάλεια, κλέφτες καὶ δολοφόνους, ὅταν γιὰ νὰ μὴν ταράξουν τὴν ἡσυχία τῶν προκομένων μεγάλων βαθμοφόρων τοῦ ψευτοστρατοῦ μας, δὲν φωνάζουν ἕναν ξένον ὀργανωτὴ με γερὴ γροθιά νῆρθη νὰ μᾶς φτιάξῃ στρατὸ, ὅπως τὸ ζητάει τόσο καιρὸ τώρα ἡ «Ἀκρόπολη», κλέφτες καὶ δολοφόνους γιὰ χίλια δυὸ πράματα.

Κι αὐτὲς οἱ κλεψιές εἶναι ποὺ μᾶς σκοτώνουν ὡς Κράτος καὶ μᾶς καταχωνιάζουν ὡς ἔθνος, ποὺ παραδίδουν τὴν Ἑλληνικὴ Μακεδονία στοὺς Βουργάρους, γιατί οἱ ἄλλες, σὲ Τράμ καὶ σὲ σύμβασες, μπορεῖ νὰ πῆ κάνας ἔξυπνος πὼς γίνονται καὶ στὴ Παρίσι. Ναι, γίνονται καὶ στὴ Παρίσι κλεψιές καὶ κατάχρησες, μὰ δὲν πιστεύω νὰ ὑπάρχουν ἐκεῖ βουλιачτῆδες ποὺ διορίζουν ἀργομισθοὺς, ποὺ γλυτώνουν λαθρεμπόρους, ποὺ ἐξαιροῦν ἀπ' τὸ στρατὸ, μὰ ἐκεῖ ὑπάρχει Ἐκπαίδευση, ἐκεῖ ἔχουνε Δικαιοσύνη καὶ ἀσφάλεια, ἐκεῖ ἀνθεὶ ἡ Γεωργία κ' ἡ Βιομηχανία, ἐκεῖ ὁ γεωργὸς καὶ ὁ ἀμπελοργὸς ἔχει δίπλα του κ' ἕνα χημεῖο κ' ἕνα σταθμὸ γεωργικὸ, γιὰ νὰ πάη νὰ κἀνὴ χάρισμα τὴν ἀνακλυσθὴν των χωμάτων τοῦ χωραφιοῦ του καὶ τοῦ ἀμπελιοῦ του, νὰ ζητήσῃ συμβουλές τί θὰ φυτέψῃ καὶ τί θὰ κἀνὴ νὰ καλύτερῃσῃ καὶ νὰ πληθύνῃ τὸ πρᾶμα του, μὰ ἐκεῖ ἔκαναν, θαρρῶ, καὶ διατηροῦνε στρατὸ καὶ στόλο. Ἐμεῖς αὐτὰ βέβαια δὲν μπορούμε νὰ τᾶχουμε τέλεια καὶ γερὰ σὰν τοὺς Γάλλους. Μὰ γιατί νᾶχουμε τὰ βουλευτικὰ χάλια, τᾶλλα τὰ χάλια τὰ ρωμαίικα; Γιὰ

νὰ φορᾷ ὁ Σκουζὴς ψηλὸ καπέλλο; ἢ γιὰ νὰ περισπάται ὁ μακρὸς ὁ Θεοτόκης καὶ ὁ πειὸ μακρὸς ὁ Καραπάνος; Ποῦ καταστήσαμε, ἀλήθεια! Κι ἀκόμη ποῦ θὰ καταστήσουμε ὅσο πουλοῦμε καὶ ἀγοράζουμε ψῆφους καὶ τὸ τέτιο παζάρι εἶναι ἡ μοναχὴ φρενιτῖδα τῶν κυβερνητῶν μας!

Α. Π.

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΙΑΜΒΟΥΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΥΣ

Στὸν κ. Δ. Π. Ταγκόπουλο

*Ὁ Παρθενώνας ὁ λευκός,
Τὰ λευκὰ τὰ ρημάδια,
Μαῦρα μπροστὰ μου ὄψωνονται
Στῆς νυχτιᾶς τὰ σκοτάδια.*

*Καὶ σιουρανοῦ τὴν πλατωσιὰ
Κάθε τρεμόσβυστο ἄστρο
Κ' ἕνα καντήλι νεκρικὸ
Στὸ πεδαμένο κάστρο.*

*Κάστρο, κοιμάσαι τὴν ἀβγὴ
Τάχα δι βροῆς τὸν ἔσπνο;
Ὀϊμέ πάντα θὰ σέρονσαι
Νύχτα κ' ἀβγὴ σὶν ὄπνο!*

ΔΕΑΝΤΡΟΣ Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ

ΔΙΑΛΟΓΟΣ

Ἡ πένα. Μὰ πούντες;**Τὸ παράθυρο.** Νά, ἐκεῖ κάτω τὸν βλέπω, στὸ περιβόλι, καὶ ὄλο σκαλιζει.**Τὸ χαρτί.** Μούχλιασα καὶ πῆγα. Μίσα στὰ φύλλα μου πηγαίνονται κατὶ μαμουῖνια μικρὰ μικρὰ κιτρινωπά, ποὺ λές καὶ παίζου ἀπάνω μου κυνηγώματα.**Τὸ μελίκι.** Φρίκη! πᾶν νὰ σκάσω. Στέγνωσα καὶ κόλλησα στοῦ καλαμαριοῦ τὸν πάτο, σὰν πίσσα σὲ κρυωμένο καζάνι.**Ἡ πένα.** Ἀχ, πές του νένιθη. Πεθαίνουμε. Ἐγώσκα καὶ πῆγα. Μὰ τί κάθεται καὶ σκαλιζει ἐκεῖ κάτω;**Τὸ παράθυρο.** Νά, λουλούδια, φράουλες, κουκιά, μπιζέλια...**Ἡ πένα.** Κύριε ἐλέησον! Τὰ λουλούδια πιά, ὑπομονή. Τάγαπούσε πάντα. Ἀμὲ τὰ λάχανα;...
Τὸ παράθυρο. Καὶ κάπου κάπου μουρμουρίζει μοναχὸς του.**Ἡ πένα.** Τί λείει; Νὰ μᾶς θυμᾶται ἀραγες;**Τὸ παράθυρο.** Τώρα ποῦρχονται νὰ μ'ἀνοιξοῦνε, θὰ μπορεῖτε νὰ τὸν ἀκούσατε.**Ὁ Γραφιάς.** Ποίημα, ποίημα, μονάχο! Ζωντᾶνὸ ποίημα, με κάλλος ποὺ ἴνας Ὀμηρος δὲν τόφτασε. Ἀπὸ τὴν καλλίτερή μου τρανταφυλλιά.**Ἡ κοριὰ.** Ἄς εἶμαι καλὰ ἢ ἀφεντιὰ μου.**Ὁ Γραφιάς.** Ναι, ἄλλο μυστήριον καὶ αὐτὸ. Ἐδῶ κ' ἡ σαπίλλα ὁμορφιές βγαζει. Ἐκεῖ ἀπάνω δὲν κατάφερα καὶ τίποτις ἀπὸ τὴ σπιλλά.**Ἡ πένα.** Λάθος ἔχει, λάθος ἔχει. Ἄς ἐρθῇ, καὶ νὰ δῆ. Χά, χά, χά, χά!! Τρελλάθηκε.**Τὰ ρόδα καὶ μῆλα τοῦ Ψυχάρη.** Σὰ νὰ μὴ θυμᾶται τί μᾶς εἶρεψ' ἡμᾶς.**Ἡ Τουρκοκρατία τοῦ Σάθα.** Ἄς γελάσουμε. Δὲν τοῦ σῶνω ἐγώ, φαίνεται.**Ἑλληνικὲς ἐφημερίδες.** Μὰ δὲν ἔχει μαθῆς γιὰ μᾶς μύτη αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος;**Ὁ Γραφιάς.** Τί ναι ποὺ φωνάζουν αὐτοὶ ἐκεῖ ἀπάνω;**Ἡ πένα.** Σὰς ἔκουσε καὶ στενοχωρήθηκε, φαίνεται. Σὰ νὰ μετανοιῶνει.**Τὰ βιβλία.** Αὐτὸς νὰ μετανοιῶσῃ; Φιλοδοξία τί θὰ πῆ δὲν τὸ ξέρει. Χαμένος ἄνθρωπος. Δὲν τὸν ἀναφέρνει πιά μῆτε ἕνας παλιὸς του φίλος στ' Ἀγγλικὸ βιβλίον ποὺ ὑπαγόρεψε πέρσι πρόπερσι, καὶ ὡς τόσο αὐτὸς, ταῦτί του δὲ δρᾶνει...**Ὁ Γραφιάς.** Φωνάζετε, φωνάζετ' ἐσεῖς. Σὰς ἔχω χάρη νὰ μοῦ κάμετε ἕνα ἔργο σὰν καὶ αὐτὸ. Ποῦ νὰ διαβάσετε κιόλας, σὰν ποὺ τὸ διαβάζω ἐγώ μὴν ὦρα τώρα. Ποῦ νὰ μυρίζῃ καὶ σὰ μαραθῆ, ποὺ νὰ γίνεταί καὶ ροδοζάχαρη ὕστερα ὕστερα... (Σηκώνεται καὶ περπατεῖ ἀνάμεσα στὶς πρασιές). Τρέλλα τοὺς ἐπίασε, μὰ τὸ ναι, αὐτοῦ ποὺ γράφουνε ρωμαίικα, ἄς ἀφήσουμε πιά τοὺς ἄλλους τοὺς πιδὸ τρελλοὺς. Μὰ δὲ σὰς διαβάζουνε, μπρὲ βλογημένοι, τὸ καταλάβετε πὼς δὲ σὰς διαβάζουν;... Καὶ νὰ δῆς πὼς πλερώνουν κιόλας ἴδιοι τοὺς ἀντίς νὰ πλερώνονται...
Κωμωδία. (Σκύβει, κόβει ἕνα φράουλο, καὶ τὸ τρώει). Ἐγὼ τοῦλάχιστο τρώω ἕνα φρούτο.**Ἑλληνικὲς ἐφημερίδες.** Νά ἄνθρωπος γιὰ ἰντερβιού.**Ἡ πένα.** Φωνάζετὸν τὸ λοιπὸ, νὰ ξεσκουριάσουμε...

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

ΤΟ ΕΙΝΟΡΟ *

Μιά βολὰ κ' ἕναν καιρὸ ἕνας πατέρας εἶχε ἕνα παιδί. Τὸ παιδί εἶδ' ἕνα εἰνορο. Μαναχὰ δὲν ἤθελε νὰ τὸ εἶπει κανενοῦ. Πές μου το ἔμένα, τοῦ λέει ὁ πατέρας του· δὲ σ' τὸ λέω. Πές μου το θὰ σὲ βαρίσω. Δὲ σ' τὸ λέω. Τὸ πιάνει καὶ μετὸ ζῦλο: νὰ εἶσὺ ποὺ δὲν τὸ λές. Αὐτὸ σκούζοντας πάνει στὴ μάννα του. Τί ἔχεις ποὺ κλαῖς; τοῦ λέει κείνη. Μὲ βαρεῖ ὁ πατέρας. — Γιατί; Εἶδα ἕνα εἰνορο καὶ δὲν τοῦ τὸ λέω. — Γιατί δὲν τοῦ τὸ λές; — Ἐτσι δὲν τοῦ τὸ λέω. Πές μου το ἔμένα, ἀδά. — Δὲ σ' τὸ

* Κοίταξε νὰ κρατήσω τὸ γλωσσικὸ ἰδίωμα τοῦ τόπου καὶ τὴν πιδὸ ἀπλὴ λαϊκὴ φόρμα ποὺ ταιριάζει στὰ παραμῦθια· γιατί οὕτως, κατὰ τὴ γνώμη μου, ἔχουνε λαογραφικὴ καὶ κατὰ γλωσσικὴ σημασία.

λέω καὶ εἶνα. Νά εἶσὺ ποὺ δὲν τὸ λές, καὶ τὸ δέρει καὶ αὐτὴ. Κεῖνο τρέχει, φεύγει σκούζοντας ὄξω ἀπὸ τὸ χωριό. Στὸ βουνὸ βρίσκει ἕναν πιστικό. Τὸ γλέπει ποὺ σκούζει καὶ τὸ ρωτάει: Τί ἔχεις; Μ' εἶδεις ὁ πατέρας μου καὶ ἡ μάννα μου. — Γιατί; — Εἶδα ἕνα εἰνορο καὶ δὲ τσοῖ τὸ εἶπα. — Πές μου το ἔμένα τότες. Δὲν τὸ λέω. Τοῦ δίνει καὶ ὁ πιστικὸς κάμπωσες μετὸν κλίτσο καὶ τὸ διώχνει σκούζοντας. Στὸ δρόμο τ' ἀντίκρυσε ὁ βασιλιάς κείνου τοῦ τόπου καὶ σὰν τὸ εἶδε πῶσκουζε, τὸ ρώτησε νὰ μάθει τὴν αἰτία. Τὰ ἴδια καὶ μετὸ βασιλιά, δὲν τοῦ εἶπε τὸ εἰνορο. Προσταζει ὁ βασιλιάς τὰ παλληκάρια καὶ τὸ δένουν, τὸ δέρουν καὶ τὸ βάνουν στὴ φυλακή. Ἐκεῖ μέσα ἤγλεπε λογιῶν λογιῶν κόσμον, καμιὰ βολὰ ἤρχονταν κ' ἡ βασιλοπούλα καὶ σεργιάνιζε.

1) βασιλιάς τοῦ ἀλλοῦ τοῦ τόπου τὸν ζήλευε τούτονε κ' ἤθελε μετὰ πᾶσα τρόπο νὰ κάμει πόλεμον γιὰ νὰ τὸν χαλάσει. Μαναχὰ δὲν ἤβρισκε καμιὰ ἀφορμὴ. Μιά μέρα τοῦ στέλλει δυὸ γκαμήλες ποὺ εἶταν ἕνα κ' οἱ δυὸ στὴν τρίχα καὶ στὸ μπόι καὶ στὸ περβάτημα καὶ σ' ὄλα. Δὲν παράλαζε ἡ μίαν τὴν ἄλλη ἴταιου. Καὶ τοῦ λέει τοῦ βασιλιά: νὰ μοῦ γνωρίσεις ἀπὸ ταύτες τσοῖ δυὸ ποιά εἶν' ἡ μάννα, ποιά εἶν' ἡ τσοῦπρα, ἀλλοῦως θαλά-

χομε πολεμο. Τὶς κοιτάει ὁ βασιλιάς, ὁμοῖες κ' οἱ δυὸ δὲν παράλαζαν οὔτε τρίχα. Φωνάζει τοὺς ἀλμπάνηδες τοῦ ντουνιά, κανίνας δὲν μπόρεγε νὰ τὶς ξεχωρίσει ποιά εἶν' ἡ μάννα, ποιά εἶν' ἡ τσοῦπρα. Κι' ὄλο τὸ παλάτι εἶταν συλλοισμένο καὶ λυπημένο. Τὸ παιδί ποὺ εἶταν στὴ φυλακὴ μιά μέρα εἶδε τὴ βασιλοπούλα λυπημένη καὶ μετὰ κρεμασμένα μούτρα, τὴ ρώτησε τί ἔχει καὶ κείνη τοῦ μολόψε τὸ καὶ τὸ μετὸν ἄλλον τὸ βασιλιά. Νά σοῦ εἶπῶ ἐγώ, τσοῖ λέει τὸ παιδί. Νά πᾶς νὰ εἶπεις τοῦ πατέρα σου νὰ πιάνει τσοῖ δυὸ γκαμήλες καὶ τσοῖ δέρει, καὶ ὅποια μαζώθει καὶ πᾶει νὰ κρυφτεῖ κάτω ἀπὸ τὴν ἄλλη εἶν' ἡ τσοῦπρα, ἡ ἄλλη εἶν' ἡ μάννα. Ἐπιακαν κ' εἶδραν πρῶτα τὴ μίαν τὴ γκαμήλα, ἴταιου νὰ ταραχτεῖ, δέρουν καὶ τὴν ἄλλη κατόπι, χῶπ, χῶνιανταν νὰ κρυφτεῖ ὀκνίτω ἀπὸ τὴ μάννα τῆς, κ' ἔτσι γλύτωσε ὁ βασιλιάς ἀπὸ τὸν πόλεμον. Στέκεται ὁ ἀντικρυνὸς βασιλιάς καὶ στέλλει πάλι τρεῖς μῆλα, τὰ ἴδια καὶ ἀπαράλλαχτα, ὅπως εἶταν τὸ ἕνα εἶταν καὶ τ' ἄλλα τὰ δυὸ, τὴν ἴδια μογοῖα, κόκκινα καὶ τὰ τρεῖς στὶς ἴδιες μεριές. Καὶ παράγγειλε νὰ τοῦ γνωρίσουν ποιά εἶναι φτεσινοῦ, ποιά περσινοῦ καὶ ποιά προπέρσινο. Μαζώθηκαν οἱ μπαζοβάνοι τοῦ ντουνιά, πουθενὰ νὰ καταλάβουν.

Τὰ κάδρα τῆς Ἀφροδίτης, τοῦ Ἑρμῆ καὶ Μῆ χο-
λοσκάνετε. Αὐτὸς κι ἀπὼν νάνιβη, ἔμεις θὰ
κάθετα: νὰ κοιτάζῃ.

Ἡ παραγεμισμένη ἡ κουκουβίγια. Καλὲ τί! Ἐμένα
θὰ κοιτάζῃ καὶ θὰ χαμογελά με τῆ γνώση μου,
πού ὄλο βλέπω, καὶ γρὺ μιλιᾷ.

Τὸ ταξίδι τοῦ Ψυχάρη. Ἀχ, ἀδιόρθωτο αὐτὸ τὸ
παιδί! Καὶ νὰ δῆς πού τὸν ξύπνησα μιὰ στιγμή,
τότες πού τὸν ἔβαλα καὶ με ξαναδιάβαζε.
Ἦστερα τὸν ἔχασα πάλε.

Ὁ Κύκλωπας. Ἀμ' ἐγὼ δὲν τὸν ξύπνησα; Τὰ σά-
λια του τρέχανε με τῆ μυρουδιά τοῦ χλωροτυ-
ριού μου σὰν πρωτοβγήκα.

Ἡ ἀσάλευτη ζωῆ. Αἶ, ἀφήστε τον τὸν ἄνθρωπο.
Κ' ἐγὼ τον ἔλυκα ἀπὸ τὸν ἔκαμα κι ἔνοιξε
τὰ μάτια του καὶ μοῦ γέλασε μιὰ στιγμή, ἕνα
δύο φορές μάλιστα τὰ ὀρθοάνοιξε καὶ ξεφώνησε
κάτι ἀσυνάρτητα λόγια. Ἦστερα ξανάπεσε πάλε.

Ὁ Νουμάς. Μὰ κ' ἐγὼ θαρεῖτε λίγες φορές τονέ
γαργάλιζα; Μὲ διάβαζε λιγάκι, ἔπειτα μ' ἔβαζε
στὴν τσέπη του καὶ κατέβαινε κάτου στὸ περι-
βάλλ.

Ὁ Γραφιάς. (Μπαίνοντας ἔξω, με λουλούδια
στὸ χέρι). Ἔτσι. Κοντὰ στὴν Ἀφροδίτη νὰ
μποῦν αὐτὰ. Ἡ ζωντανὴ ἡ ὁμορφιά κοντὰ στὴν
ὁμορφιά τὴν ἀθάνατη... Ἦθελα νὰ ξέρω ἂν ποτέ
του τὸ βαρέθηκε κανένας αὐτὸ τ' ἔγαλμα.

Τὰ βιβλία. (Κάνουνε νὰ μιλήσουνε).

Ἡ πέννα. Σωπάτε. Μπορεῖ νὰ με παρη καὶ νὰ
γράψῃ αὐτὴ τὴ στιγμή. Μὴν τονέ ζαλιζετε.

Ὁ Γραφιάς. Σὰ νὰ μουμουρίζῃ κάποιος. Αὐτὲς οἱ
Μοῦσες πάλε θ' ἀναι. (Πιρίνε: περιοδικὸ καὶ
καθίζε).

Ἡ πέννα. Ἀχ, διαβάζει! Κρίμας.

Τὸ σιουπόχαρτο. Τί νὰ διαβάζῃ ἄραγε;

Τὸ καλάμι. Κάτι γιὰ τοὺς Ἀουστραλέζους.

Ἐνας Ἀναδημαϊκὸς Λόγος. Μὰ δὲ βρῆκε τοῦλά-
χιστο τίποτες γιὰ τὸ ἔθνος του...

Ὁ Γραφιάς. (Σηκώνεται). Σωπάτε, καὶ βαρέθηκα
πιὰ. Χρόνια καὶ χρόνια τώρα ἄλλα δὲν ἀκούμε
παρὰ τίτοιες σάχλες. Ὅλα τὰ ἔθνη, ὡς καὶ τὰ
πιὸ ἀσήμαντα καὶ τὰ πιὸ παρχμια, ξύπνησαν
καὶ τρέχουνε, τρέχουν πρὸς τὸ μεγάλο τὸν ἄν-
θρώπινο τὸν προορισμό. Ἐμεῖς σὰν τὰ κατὰικια
μιὰ σκαρφαλώνουμε, καὶ μιὰ κατρακυλάμε. Καὶ
τὰ πισινὰ μας πάντα πρὸς τὸν ἥλιο. Νὰ μὴν
τύχη καὶ πῆση τὸ φῶς μπρὶς στὰ μάτια μας.

Νὰ μὴν τύχη καὶ τὸ νοιώσουμε πὼς οἱ ἄλλοι
βλέπουν παντοῦ καὶ κυνηγᾶνε. Αὐτοὶ ἐδῶ πού δια-
βάζω τώρα, οἱ προππάποι τους εἶταν ἐξόριστοι
καταδικασμένοι. Τί ἔχει νὰ κάνῃ! Τώρα νὰ κοι-
τάζουμε τί εἶναι. Καὶ τί εἶναι οἱ δικοὶ μας πού
οἱ προππάποι τους εἶταν ἡῤῥοι! Μακάρι νάτανε
σὰν τὸ Λούκη Λάρα ὄλοι τους φοβιτσιάριδες.
Ἦσως θὰ εἴμασταν κ' ἔμεις τώρα σὰν τοὺς Ἀου-
στραλέζους, σωστὴ ἄνθρωποι. Ἐμεῖς ὅμως μῆτε
νὰ διαβάζουμε ἀκόμα δὲ μάθαμα. Κι ἂν εἶναι
κανένας πού νὰ πλερώνῃ, γιὰ νὰ μᾶς πῆ τὴν
ἀλήθεια, ἔμεις τὸν περιγελοῦμε, καμιά φορὰ
τονέ βρίζουμε κιόλας. (Καθίζε μπρὶς στὸ γρα-
φεῖο καὶ συλλογιέται).

Ἡ πέννα. Καλὰ τὴν ἔχουμε τώρα.

A. E.

ΠΙΝΔΑΡΟΥ ΙΔ'. ΟΛΥΜΠΙΟΝΙΚΗΣ*

Στροφή.

Χάρες, προσιάτρες τῆς παληᾶς τῶν Μινυῶν
Γενεᾶς, ὧ ἔξακουστὲς βασιλισσες
τοῦ λαμπρότατου Ὀρχομενοῦ, πού ὀριζετε
τὰ ῥέματα

τοῦ Κηφισοῦ καὶ κατοικήσατε
τὸν τόπο τῶν καλῆτερον ἀλόγων, ἀκούσατέ μου
τὲς δέησες.—Μὲ τὸ βοήθειο σας κάθε
Γλυκάδα καὶ θαρόπαρη
στοὺς ἀνθρώπους ἔρχονται

καὶ σὶνὸν κόσμον ἄντρες σπουδασμένοι καὶ δο-
ξαστοὶ
ὑπάρχουν κι ὠραῖοι. Σὲ φαγοπότι ἢ σὲ ἄσμα
δὲν προτιέουν οἱ θεοὶ

οἱ σεμνὲς ἂν δὲν συντρέχουν θεές,
πού στοὺς οὐρανοὺς τῶν ἔργων ὀδηγήτρες
καὶ θρονασμένες σιμὰ σὶνὸν χρυσοδόξαρον
Ἀπόλλωνα
Δίχως πάρη ἕμολογοῦν τοῦ Δία τὲς τιμές.

* Ἀντιστροφή.

Τίμα Ἀγλατά κ' Ἐφροσύνη, πού ἀγαπᾶς
τὲς ὠδὲς, ὧ θεοκόρες κάλλιστες
καὶ θαλία, πού πιθνυμᾶς τοὺς ἕμους μας
εἰσακούουσε
τούτην ἰδόντας τὴ γιορτάσιμη

* Σημ. τοῦ «Νουμά». Ἡ ὠδή αὕτη, μεταφρασμένη
κι ἀπὸ τὸν κ. Κ. Παλαμᾶ, δημοσιεύθηκε στὸ 125 φύλλο
τοῦ «Νουμά».

Πομπή, πού γιὰ τὴν τύχη τὴν καλὴ προχωρεῖ
[μ' ἀσπούδα.

Ἐσίμουσα με Λυδία ἀρμονία

Νὰ ψάλω τὸν Ἀσώπιχο

Ἐπειδὴ γι' ἀγάπη σου

Ἡ Βοιωτία ἐνίκησεν. Ἠχώ, στὸ σκοταδερό

Νὰ πᾶς τὸ παλάτι τῆς Περσεφόνης τώρα

τὸν Κλεόδαμο νὰ ἰδεῖς

καὶ μὴνύτρα ξακουσμένης ἀντρείας,

Νὰ τοῦ φανερώσεις πὼς στής Ὀλυμπίας

τὴ δοξαστὴ τὴν καρδιά τὴ νὰ τὴν κόμη του

Τὸ παιδί του με φτερὰ βραβείου Πανειοῦ.

K. ΘΕΟΤΟΚΗΣ

JOHN SCHMITT

Μὲ καρδιά πικραμένη καὶ με μάτια βουρκομένα
ἀπὸ θερμὰ δάκρυα δίνουμε στοὺς ἀναγνώστες τοῦ
Νουμά τὸ χλιβερό μαντάτο τοῦ θανάτου τοῦ John
Schmitt, ἐνοῦ ἀπὸ τοὺς πιὸ τρανοὺς καὶ φουμισμέ-
νους φιλολόγους πού μ' ὄλη τους τὴ δύναμη ἀφιε-
ρωθήκανε στὴν ἔρευνα καὶ τὴ μελέτη τῆς μεσοχρο-
νιάτικης ῥωμαϊκῆς λογοτεχνίας καὶ μ' ὄλη τους
τὴν ψυχὴ ἀγάπησε τὴ σύγχρονη ἑλληνικὰ πατρίδα.
Ὁ θάνατος τοῦ ἐργατικώτατου καὶ πολύεργου καὶ
σοφοῦ αὐτοῦ ἐπιστήμονα με λύπη κατακαρδῆ ἀκού-
στηκεν ἀπ' ὄλους τοὺς φίλους τῶν μεσαιωνικῶν σπου-
δῶν καὶ με λύπη πιστεύω θάκουστῆ κι ἀπ' ὄλους
τοὺς στρατιώτες καὶ λάτρεις τῆς Ἰδέας, γιὰτὶ ἀλη-
θινὰ δὲν ἔχουμε νὰ δεῖξουμε πολλοὺς σὰν τὸν
Schmitt πού νὰ δούλεψαν με τόση ἐπιστημονικὴ
ἀξιοσύνη καὶ με μέθοδο γιὰ νὰ ξεδιαλύνουν τὰ διά-
φορα ζητήματα τῆς δημοτικῆς μας γλώσσας καὶ
νὰ γωνίστηκαν νὰ δεῖξουν πόσο παλαιὰ καὶ τρανὴ
εἶναι ἡ ρίζα κ' ἡ παράδοση τῆς σημερινῆς μας τῆς
λαλιάς.

Τὲς μελέτες του γιὰ τὴ μέση καὶ νέα ἑλλη-
νικὴ ἔρχεται ὁ Schmitt ἀπ' αὐτὰ τὰ φοιτητικὰ
του χρόνια. Στὰ 1889 τύπωσε γιὰ διδαχτορικὴ
τοῦ διατριβὴ μιὰ πολυτίμη μελέτη γιὰ τὰ Χρονικὰ
τοῦ Μορέως, πού σὲ αὐτὴ διαλαλεῖ τὴ μεγάλη
ἀξία πού ἔχει τὸ ποίημα αὐτὸ γιὰ τὴ γλώσσα καὶ
τὴν ἱστορία τοῦ ΙΓ' καὶ ΙΔ' αἰῶνα, ἐξετάζει τὰ
διάφορα χειρόγραφα καὶ τίς παραλλαγὰς τοῦ χρο-
νοῦ καὶ μᾶς φανεώνει καὶ τίς ἰδέες του γιὰ τὸν

Μὰ πάλι τὸ παιδί πού εἶταν στὴ φυλακὴ εἶπε τῇ
βασιλοπούλας νὰ γεμίσουν ἕνα καζάνι νερὸ χλιὸ καὶ
νὰ ρίξουν τὰ τρία τὰ μῆλα μέσα. Κεῖνο πού εἶναι
φετεσινὸ θὰ πάει σὶνὸν πᾶτο, κεῖνο πού εἶναι περσινὸ
θὰ σταθεῖ στὴ μέση καὶ κεῖνο πού εἶναι προπερσινὸ
θὰ πλῆξει ὀπῆνω στὸ νερό. Τόκαμαν καὶ τῆστειλαν
τοῦ ἄλλουνοῦ τοῦ βασιλιά: Ἔτσι καὶ ἔτσι εἶναι.
Ἀπόρρεσε κ' αὐτὸς καὶ δὲν εἶχε τί νὰ κάμει. Ἐφρια-
κε τότες ἕνα κανόνι μεγάλο πού δὲ σκῶνονταν. Τὸ
γιόμισε καὶ τῆστειλε τουτουνοῦ τοῦ βασιλιά γιὰ νὰ
τὸ ρίξει. Κανένας δὲ μπόρεγε νὰ τὸ ρίξει. Μαζώθη-
θηκαν οἱ κονταξῆδες τοῦ ντουμιζ, τίποτες τίποτες
δὲ μπόρεσαν νὰ κάμουν. Μανχα τὸ παιδί εἶπε τῇ
βασιλοπούλας: Πίς τοῦ πατέρα σου νὰ μ' ἀφήκει
σαράντα μέρες λήφτερα, νὰ φᾶω καὶ νὰ πιῶ ὅ,τι
θελ' ἡ καρδιά μου κ' ἐγὼ θὰ τὸ ρίξω. Ὁ βασιλιάς
στρέχτηκε. Βγήκε τὸ παιδί κ' ἔτρωε κ' ἔπινε ὅ,τι
ἤθελε. Πέρασαν σαράντα μέρες καὶ πάνει τὸ παιδί
στὸ κανόνι με τὸ ἕνα τὸ χέρι ἀνασηκῶνει τὸ λύκο
καὶ τραβάει: μπουούμ... βούισ' ὁ τόπος. Ἄκουσε ὁ
ἄλλος ὁ βασιλιάς: μπρέ, τῆρριξαν, εἶπε. Ἔ, τώρα,
δὲν ἔχω τί ἄλλο νὰ εἰπῶ, ἀνικήθηκα. Καὶ τράβησε
χίρι ἀπὸ τοῦτον τὸ βασιλιά. Τὸ παιδί τᾶφθηκε λεύ-
τερο ὁ βασιλιάς καὶ τοῦ εἶπε τί καλὸ θέλει νὰ τοῦ

κάμει. Δὲ θέλω τίποτες, τοῦ εἶπε τὸ παιδί, μανχα
νὰ μοῦ δώκεις τὴν ἄδεια νὰ πάω νὰ πάρω τ' ἄλ-
λουνοῦ βασιλιά τὴν θυγατέρα γυναίκα. Καὶ κίνησε
γιὰ ἐκεῖ. Στὸ δρόμο γλέπει ἕναν γέροντα μέσα σ'
ἕνα λόγγο ἀπέραντο κ' ἔκοφτε δέντρα, πού δὲν
τ' ἀγκάλιαζαν τέσσερεις, με τὸ ἕνα τὸ δάχτυλο,
σὰν τὰ σπαράγγια, τὸν ζαλώνονταν κατόπι στὰ
πλάτη ἀπὸ καμιά σαρανταρὰ καὶ πῆγαινε σὰν νὰ
μὴν εἶχε τίποτες ἀπάνω του.

—Μπῶ, μπῶ! Τί ἄνθρωπος εἶναι τοῦτος πού
κόφτει τὰ δέντρα σὰν τὰ σπαράγγια! Εἶπε τὸ παιδί.
—Τί εἴμ' ἐγὼ! τοῦ εἶπε αὐτός. Τί εἶναι κείνος πού
γνώρισε τοὶ γκαμήλες, πού καταλαβε τὰ μῆλα κ'
ἔρριξε τὸ τόπι τὸ θεόρατο! —Ἐγὼ εἴμαι, τοῦ λέει
τὸ παιδί. Ἐρχεσαι μετ' ἐμένα νὰ πᾶ νὰ πάρω τὴν
κόρη τοῦ βασιλιά; —Ἐρχομαι. Καὶ κίνησαν ἀντάμα.
Στὸ δρόμο βρίσκουν ἕναν ἀράπη. Δέκα τέσσερεις φουρ-
νοι ἔβγαζαν ψωμί κ' ὄλο τὸ τρωε κ' ἀκόμα χάλευε.
Καὶ σίντας δίψας, ἔσκυβε τὸ στόμα ἐκεῖ πού πέρασε
τὸ ποτάμι—κ' ἔπινε ὄλο τὸ νερὸ καὶ τὸ ποτάμι
στεῖρευε.—Ἀχ! νὰ εἶταν ψύχα ἀκόμα, ἤλεγε.

—Μωρ' τί ἄνθρωπος εἶσ' ἐσύ! Τοῦ λέει.—Τί
ἄνθρωποι εἶναι κείνοι πού γνώρισαν τοὶ γκαμήλες,
τὰ μῆλα κ' ἔρριξαν τὸ κανόνι καὶ κόφτην τὰ δέν-

τρα σὰν τὰ σπαράγγια! Τί εἴμ' ἐγὼ μπροστά τους!
—Ἐμεῖς εἴμεστε, τοῦ εἶπαν αὐτοὶ. Ἐρχεσαι νὰ
γένομε συντρόφοι; —Ἐρχομαι κ' οἱ τρεῖς κίνησαν γιὰ
τὴν κόρη τοῦ βασιλιά.

Παρέκει γλέπουν ἕναν γέροντα. Ἄλωνάρης, σ' ἔ-
φνε ὁ ἥλιος, ἔβραζε ἡ γῆς ἀπὸ τὴ ζέστα. Αὐτὸς
εἶταν ἐβδουήντα γόνες ντυμένος κ' ἀκόμα κρύωνε:
Ἀχ, ψιὰ στιὰ, ἀδέρφια, κρύωσα, ἔλεγε.—Μωρ' τί
ἄνθρωπος εἶσ' ἐσύ, με τόση ζέστα νὰ κρυώνεις; —
Τί εἶναι κείνοι ποῦκαμαν κείνο καὶ κείνο... Τὸν πῆ-
ραν κ' αὐτὸν ἀντάμα. Πῆγαν παρέκει κ' εἶδαν ἕναν
ἀσπρομάλλη πού εἶχε δύο μυλόπετρες δεμένες στὰ
ποδάρια κ' ἔφευγε σὰν πουλὶ γλήγορα, φουτούραε.
Τὸν πῆραν κ' αὐτὸν κ' ἔφτακαν στὸ βασιλιά. Κείνος
πόκοφτε τὰ δέντρα σὰν σπαράγγια, ἀκουμπάει μιὰ
βολὰ ὀπάνω στὸ παλάτι καὶ τὸ κουνάει ὀλόβολο
ἀπὸ τὰ θεμέλια. Βγαίνει ὁ βασιλιάς καὶ τοὺς ρω-
τάει τί θέλουν.—Θέλομε τὴ τσιούπρα σου γυναίκα
γιὰ τοῦτο τὸ παιδί.

—Νὰ σὰς τὴ δώκω, εἶπ' ὁ βασιλιάς, μανχα
ἔχω κάτι πράματα νὰ μοῦ κάμετε πρῶτα καὶ κα-
τόπι.—Καλὰ τοῦ εἶπαν αὐτοὶ.

—Τὸν γλέπετε κείνον τὸ λόγγο ἐκεῖ πέρα; Θέ-
λω σὲ τρεῖς ὥρες ὀπάνω νὰ κόψετε ὄλα τὰ δέντρα.